

Наставно- уметничко научном већу
Факултета музичке уметности у Београду
Сенату Универзитета уметности у Београду

Извештај комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта

мр Наташе Митровић

Интерпретативна проблематика варијационих циклуса из различитих стилских епоха

Чланови комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта Наташе Митровић (Марија Ђукић, редовни професор, кандидаткињин ментор, Маја Рајковић, редовни професор, Бранко Пенчић, редовни професор, Љиљана Вукелја, ванредни професор и Драгољуб Шобајић, редовни професор у пензији) пажљиво су одслушали извођачки и проучили писани сегмент кандидаткињиног докторског уметничког пројекта (под насловом: „*Интерпретативна проблематика варијационих циклуса из различитих стилских епоха*“ те, на основу заједничког, детаљног и свеобухватног увида у његов садржај, подносе Наставно-уметничко-научном већу Факултета музичке уметности у Београду и Сенату Универзитета уметности у Београду следећи извештај:

ИЗВЕШТАЈ

Уводно образложење

Наташа Митровић пријавила је тему 12. септембра 2014. године докторског уметничког пројекта под називом „Анализа проблематике пијанистичке интерпретације и извођачке реализације у клавирским варијацијама кроз епохе (од 17. до 21. Века)“.

На предлог Катедре за клавир Веће Факултета на седници од 03. октобра 2014. године донело је одлуку 08. октобра 2014. године о именовању Комисије за процену теме докторског уметничког пројекта у следећем саставу:

НИНОСЛАВ ЖИВКОВИЋ, редовни професор,
ЛИДИЈА СТАНКОВИЋ, редовни професор,
НИКОЛА РАЦКОВ, редовни професор у пензији.

Веће Факултета на седници 02. марта 2016. године утврдило је предлог одлуке о усвајању позитивног Извештаја Комисије за оцену предлога докторског уметничког

пројекта у саставу: Нинослав Живковић, редовни професор, Лидија Станковић, редовни професор, Никола Рацков, редовни професор у пензији и одобрава се тема докторског уметничког пројекта Наташе Митровић под измењеним називом: „*Интерпретативна проблематика варијационих циклуса из различитих стилских епоха*“.

Сенат Универзитета уметности је на седници од 31. марта 2016. године донео одлуку о одбранању рада на изради докторског уметничког пројекта и о именовању Лидије Станковић, редовног професора за ментора на изради докторског уметничког пројекта.

На основу дописа од 22. марта 2018. године мр Наташе Митровић, ванредног професора и студенткиње треће године докторских академских студија на студијском програму Извођачке уметности – модул Клавир, Веће Факултета на седници од 11. априла 2018. године утврдило је предлог одлуке о промени ментора на изради докторског уметничког пројекта Наташе Митровић под називом: „*Интерпретативна проблематика варијационих циклуса из различитих стилских епоха*“, уместо досадашњег ментора мр Лидије Станковић, редовног професора, који је иманован, предложена је мр Марија Ђукић, редовни професор.

Сенат Универзитета уметности на седници од 26. априла 2018. године донео је одлуку о промени ментора на изради докторског уметничког пројекта. Нови ментор је мр Марија Ђукић, редовни професор.

На основу обавештења ментора од 03. септембра 2018. године и предлога Катедре, Веће Факултета на седници одржаној 10. септембра 2018. године донело је одлуку о именовању Комисије за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта Наташе Митровић под називом: „*Интерпретативна проблематика варијационих циклуса из различитих стилских епоха*“, у саставу:

мр МАРИЈА ЂУКИЋ, редовни професор, ментор,
мр БРАНКО ПЕНЧИЋ, редовни професор,
др ум. МАЈА РАЈКОВИЋ, редовни професор,
др ум. ЉИЉАНА ВУКЕЉА, ванредни професор,
др ДРАГОЉУБ ШОБАЈИЋ, редовни професор у пензији.

Кандидаткињина биографија

Наташа Митровић рођена је у Београду, 8.10.1974. године. Ниже образовање завршила је у МШ „Петар Коњовић“ у Београду, у класи проф. Љиљане Поповић, а средње музичко образовање у МШ „Коста Манојловић“ у Земуну, у класи проф. Зоране Грбић.

Још као ученица ниже и средње музичке школе учествовала је на републичким, савезним такмичењима и фестивалима и освојила укупно осам награда.

Основне студије је завршила на ФМУ у Београду, у класи проф. Мирјане Шуица Бабић са просечном оценом 10 из предмета клавир.

Магистарске студије је завршила у истој класи, са оценом 10 на завршном испиту. Током студија, усавршавала се код реномираних клавирских педагога: Lazar Berman (Вајмар, Немачка), Karl Heinz Kämmerling (Линдау, Немачка), Avo Kouyoumdjian

(Беч, Аустрија), Jan Novotny (Праг, Чешка) као и у Београду на бројним курсевима руских педагога.

Током студија добитница је значајних уметничких признања:

- Октобарска награда Скупштине града Београда
- Награда ФМУ за најперспективнијег пијанисту (награда из фонда „Емил Хајек“)
- Награда ФМУ за најбоље изведену сонату (награда из фонда „Јелена Аћимовић“)

Током студија је такође освојила 6 награда на међународним такмичењима као солиста и члан различитих камерних састава. Била је и стипендиста Републичке фондације за научни и уметнички подмладак од 1990. до 1993. године.

Добитник је првих награда публике на ревијалним такмичењима посвећеним делима Моцарта и Шопена 1991. и 1992. године.

Још као студент, учествовала је на свим репрезентативним концертима Катедре за клавир на ФМУ, а на подручју Србије имала је солистичке реситале и наступе као солиста и члан камерних састава у свим значајним београдским дворанама (велика сала Коларчеве задужбине, Музичка галерија Коларчеве задужбине, Свечана сала Скупштине града, Артгет, САНУ, Атријум Народног музеја, СКЦ, павиљон „Цвијета Зузорић, ...), а ван Београда у Новом Саду, Крагујевцу, Крушевцу, Нишу, Неготину, Краљеву и многим другим градовима.

Као солиста, наступала је 15 пута са свим нашим Симфонијским оркестрима: Београдском Филхармонијом, Симфонијским оркестром РТС-а, Симфонијским оркестром „Станислав Бинички“, Симфонијским оркестром ФМУ, камерним оркестром „Корнелије“. Такође је наступала са Симфонијским оркестром Франкфурта и Монтабаура (Немачка), као и са Бугарском Филхармонијом (Видин, Бугарска).

Као једини уметник за 2004. и 2005. годину са простора Србије, добитница је Фулбрајт стипендије и ту сезону проводи на усавршавању на више универзитета у Америци: Џулијард у Њујорку, Де Пол Универзитет у Чикагу, Универзитет у Мичигену.

Током боравка у САД-у завршила је и у пракси остварила појекат под називом – „Музика без граница-Сличности и разлике између Европске и Америчке пијанистичке школе“. То је такође тема њених честих гостовања у Америци током којих држи предавања и реситале.

Као представник Србије на Фулбрајт конференцији у Пекингу (Кина), 2008. године, одржала је солистички концерт и предавање, а такође и у Кенеди центру у Вашингтону (САД), Сали светске банке у Вашингтону (САД) и у Arts club-у (Вашингтон, САД).

Била је један од представника ФМУ на интернационалном фестивалу „Nei suoni dei luoghi“ у Италији 2010. године у оквиру кога је држала солистички концерт.

У организацији Eleanor Valkenburg (сопран), директора ансамбла „Poetica Musica“ са седиштем у Њујорку (САД), активно наступа као солиста, камерни музичар и предавач. Наступале су у оквиру Фестивала савремене музике у Скопљу (Македонија), на фестивалу у Улцињу (Црна Гора), у Old Westbury Gardens на Long Island-u (САД), у Martinu hall-у у Прагу, у Symphony space-у у Њујорку.

2008. године под покровитељством америчке амбасаде одржале су турнеју у Србији (Нови Сад, Нови Пазар и Ниш), а 2015. у Црној Гори (Подгорица, Цетиње, Херцег Нови, Никшић), где су држале концерте, предавања и мастер клас ученицима клавира и соло певања у музичким школама у поменутим градовима.

2012. године одржале су концерт и предавање о српској и америчкој музици у Културном центру у Кувајту.

2015. у сарадњи са америчком амбасадом у Израелу, направљена је турнеја у неколико градова Израела где си такође заједно концертирале и држале мајсторске курсеве ученицима музичких школа.

2016. на турнеји по Бугарској (Софија, Пловдив, Стара Загора, Бургас, Хасково), Наташа Митровић и Eleanor Valkenburg оствариле су низ концерата и предавања за ученике музичких школа у тим градовима.

2017. године, одржале су концерт у Сасоуанис центру у Атини (Грчка) и мастер клас на Америчком универзитету такође у Атини.

У новембру 2014. године, одржала је низ солистичких концерата у Токију (Јапан) у Сали Канто клуба (представљање Србије), сали амбасаде Србије и Сали Хилтон.

Од 2003. године активно свира у клавирском дуу са пијанисткињом Светланом Мерман. Оствариле су низ заједничких концерата у Немачкој и Француској (Музеј икона у Франкфурту, Piano shop у Кобленцу, Gartenhouse у Франкфурту, Српски Културни центар у Паризу, Црква Alte Kirche Sprau као и на фестивалу Skt. Goar у Бопарду).

Током дугог низа уметничке каријере, сарађивала је, осим горе споменутих, са бројним музичарима у многим салама широм Србије и у Републици Српској. Међу тим музичарима су Деана Патаковић, Љиљана Вукела, Јелена Јовановић Петровић, Миомир Симоновић, Дејан Суботић, Иван Рабасовић, Анета Илић, Војка Ђорђевић, Немања Марјановић, Растко Поповић и други. Ван Србије, осим Eleanor Valkenburg и Светлане Мерман, сарађивала је у камерним саставима са музичарима: Eugene Moye, Barry Crawford, Ana Maria Garcia, Oren fader и многи други. Наташа Митровић је гостовала као солиста и као члан камерних ансамбала у бројним радио и телевизијским емисијама. Оставила је трајне снимке за Радио Београд.

2018. године снимила је компакт диск са програмом докторског реситала (клавирске варијације) у издању Euroval из Загреба. Исте године одржала је солистички реситал на Фестивалу класичне музике у Турској (Afyonkarahisar).

Одржала је низ мајсторских курсева у музичким школама широм Србије (МШ „Коста Манојловић“ у Земуну, МШ „Живорад Грбић“ у Ваљеву, МШ „Владимир Ђорђевић“ у Јагодини, МШ „Петар Стојановић“ у Убу) као и у музичким школама и Академијама у већ поменутим гостовањима у Израелу, Грчкој, Турској, Бугарској и Црној Гори.

Наташа Митровић је често у жиријима на домаћим и међународним такмичењима (Петар Коњовић у Београду, на такмичењу у Сремској Митровици, у Јагодина, интернет такмичење МИР, такмичење Клавитас у Смедереву). У јулу 2013. године била је председник жирија на међународном такмичењу „Јозеф Сук“ у Прагу (Чешка) где је наступала и у Martinu hall-у.

У оквиру Еразмус пројекта, предавала је и наступала на Музичкој Академији у Вигу (Шпанија) 2018. године.

У периоду од 1996. до 1998. године, Наташа Митровић је била запослена као проф. клавира у МШ „Коста Манојловић“ у Земуну и МШ „Јосиф Маринковић“ у Београду, а од 1998. је запослена на ФМУ у Београду као асистент на главном предмету клавир, а од 2008. као доцент на истој катедри. Од 2015. је у звању ванредног професора на главном предмету клавир.

Студенти из њене класе редовно јавно наступају на концертима студената Клавирске катедре, држе солистичке концерте и награђивани су на бројним такмичењима (такмичење Јенко, Смедерево, Сремска Митровица и друга).

Наступају редовно у Великој Сали Коларчеве задужбине, у Галерији Коларца, у Српској Академији Наука и Уметности, у Сали Артгет, СКЦ, у Сали Народне библиотеке, у салама музичких школа широм Србије.

Наташа Митровић је два пута добила захвалнице ФМУ за изузетни уметнички и педагошки допринос. (2012. и 2018. године)

Анализа докторског уметничког пројекта Извођачки сегмент (реситал)

Кандидаткиња је за извођачки део свог докторског уметничког пројекта одабрала веома интересантан, обиман и захтеван програм:

- Гавоту са 6 варијација Жан-Филип Рамоа
- Варијације на тему шпанске „Фолие“ Карла Филипа Емануела Баха
- 6 варијација на Паизијелову тему „Salve tu Domine“ Волфганга Амадеуса Моцарта
- Тему са варијацијама за клавир а-мол Петра Иљича Чајковског
- Прелид, фуга и варијација Сезара Франка
- Б-А-Г-Д-А-Д Music on the six-note theme, in defense of Iraq Милоша Раичковића
- Варијације на Паганинијеву тему Александра Розенблата

Предмет докторског уметничког истраживања пијанисткиње Наташе Митровић, био је специфичан жанр варијација. Редоследом којим је ова дела извела на реситалу, истакла је хронолошки развој форме тема с варијацијама од њених почетака у XVIII веку до савременог доба.

Наташа Митровић се представила као зрела и формирана уметница чије свирање импонује техничким умећем и уметничким изразом. Као изразите црте кандидаткињине пијанистичке харизме истичу се лакоћа интерпретације сложених

партитура, изузетна виртуозност, ментална кондиција, широка палета клавирског звука, богатство изражајних нијанси.

Њено свирање је ослобођено сувишних детаља, структурни план је прегледан, фраза се развија логично и јасно, дијапазон динамичких, колористичких кретања је импресиван.

У свакој композицији коју је изводила Наташа Митровић је истакла специфичне моменте карактеристичне за одређени стил и епоху. Темпераментно и узбудљиво, са највећом могућом прецизношћу, убедљиво је интерпретирала и најсложеније фактуре варијација.

Кроз интерпретације варијација написаних од XVIII до XXI века, слушаоци су могли да прате развој хармонског и музичког језика и пијанистичке технике, тако да је последња изведена композиција, Варијације на Паганинијеву тему Александра Розенблата, врхунац захтевног темпа и виртуозности са елементима цеза и неуобичајено широком палетом клавирског звука.

Писани сегмент (писани рад)

Образложење докторског уметничког пројекта кандидаткиње Наташе Митровић написано је на 114 страна са 81 нотним примером. Текст је јасан и прегледан, садржи увод (1-7), анализу изабраних композиција са анализом сваке варијације посебно и закључком за сваку композицију (8-106), закључак (107-111) и списак литературе са 25 референци, интернет извора са две референце и звучних извора са 16 референци.

У првом поглављу (Увод) разматра се историјски развој варијација и основне карактеристике форме, истиче се значај аналитичког приступа при интерпретацији варијација и објашњава се концепција докторског уметничког пројекта.

У централном делу писаног рада кандидаткиња се бави анализом изведених композиција.

Анализа Гавоте и 6 варијација Жан-Филип Рамоа се бави начином како се релативно једноставан музички текст може интерпретирати на инструменту за који није компонован изворно и како интерпретирати композицију прве половине XVIII века која се у моментима појављује као изразито романтична, испред свог времена.

У Варијацијама на тему шпанске „Фолие“ Карла Филипа Емануела Баха, кандидаткиња анализира драматику, мелодичност, лакоћу, палету различитих карактера варијација које су настале од веома једноставне теме (хармонског костура). Анализа 6 варијација на Паизијелову тему „Salve tu Domine“ Волфганга Амадеуса Моцарта, исказује карактер Моцартовог духа кроз различита расположења, завидан ниво пијанистичког виртуозитета, умеће коришћења интерпретативне слободе у циљу достизања креативног изражајног извођења.

У Теми са варијацијама а-мол Петра Иљича Чајковског, кандидаткиња анализира широку палету најразноврснијих захтева клавирских техника – за крупну и ситну технику, за тембр, артикулацију и различите начине интерпретације, а све то кроз надовезивање појединих варијација са темом и међусобно, у меланхоличној, изражајној, драматској и узбудљивој музици Чајковског.

У делу Прелид, fuga и варијација Сезара Франка се анализира необичан варијациони принцип који се уочава и кроз прелид и кроз фугу непрестаним обрадама основне

теме. Ова технички захтевна композиција, која износи и предивне мелодијске линије, је обрада дела за оргуље, те се кандидаткиња бави и анализирањем проблематике интерпретације карактера који се на клавиру изводи другачије него на оргуљама.

Анализа Варијација на Паганинијеву тему Александра Розенблата открива јасно тумачење карактеристичних ритмичких и хармонских аспеката дела. Наташа Митровић се у анализи ове композиције бави специфичним спојем цеза и класичне музике, новим третманом клавира и откривањем његовог новог изражајног потенцијала.

У композицији Б-А-Г-Д-А-Д Music on the six-note theme, in defence of Iraq Милоша Раичковића, кандидаткиња анализира изражајне аспекте трагике и драматике дела.

Закључак овог рада садржи осврт на развој варијација, на њихову комплексност, могућност рада на различитим стиловима, клавирским техникама и интерпретативним слободама које пружа овај музички облик.

Оцена остварених резултата

Кандидаткиња Наташа Митровић је у свом докторском уметничком пројекту на нов и комплексан начин истражила изазове интерпретације варијационих форми. Изводећи значајна и захтевна дела пијанистичке литературе, показала је пуну уметничку зрелост, креативност, виртуозност, велико професионално знање и музичку интелигенцију.

Писани део докторског уметничког пројекта је прегледан стручни рад у коме кандидаткиња веома детаљно, аргументовано и сугестивно, са широким теоретским знањем, нуди читаоцу важне информације и тумачења интерпретативних питања.

Критички осврт референата

Веома успео и динамичан клавирски реситал, који је Наташа Митровић одсвирала у оквиру свог докторског уметничког пројекта, отворио је читав низ интересантних питања у вези са интерпретацијом варијационих облика износећи различите концепције приступа инструменту у делима из различитих стилских епоха. Хармонске тензије, више или мање смела агогика, веома виртуозни моменти, степен наглашености емотивног израза и многа друга решења су указала на нови начин приступа клавиру и клавирском звуку.

У писаном делу рада потреба за детаљном анализом је изнедрила многе занимљиве и нове закључке о третману инструмента кроз варијационе форме у развоју кроз различите стилове и кроз композиције које нису оригинално писане за клавир.

Закључак

Докторски уметнички пројекат Наташе Митровић представља значајан и драгоцен допринос музичкој уметности у нашој средини.

Његов извођачки део, целовечерњи реситал са делима Жан-Филип Рамоа, Карла Филипа Емануела Баха, Волфганга Амадеуса Моцарта, Петра Иљича Чајковског,

Сезара Франка, Александра Розенבלата и Милоша Раичковића, представља изузетан уметнички доживљај у коме Наташа Митровић сугестивно, узбудљиво, ауторитативно, са снажним изразом, суверено владајући проблематиком свих техничких елемената, исказује све сегменте и могућности интерпретације које пружа циклус варијација.

Писани део докторског уметничког пројекта, у којем је кандидаткиња прегледним и јасним излагањем, веома детаљно анализирава варијационе циклусе из различитих стилских епоха, несумњиво ће бити од користи будућим пијанистима и онима који се буду бавили изучавањем сличне тематике.

На основу свега изложеног, чланови Комисије сматрају да је кандидаткиња у потпуности изашла у сусрет захтевима докторског уметничког пројекта под називом: „*Интерпретативна проблематика варијационих циклуса из различитих стилских епоха*“. Стога комисија са задовољством предлаже Наставно-уметничко-научном већу Факултета музичке уметности и Сенату Универзитета уметности у Београду да прихвати овај извештај и покрене процедуру за јавну одбрану докторског уметничког пројекта.

Комисија:

мр МАРИЈА ЂУКИЋ, редовни професор, ментор

мр БРАНКО ПЕНЧИЋ, редовни професор

др ум. МАЈА РАЈКОВИЋ, редовни професор

др ум. ЉИЉАНА ВУКЕЉА, ванредни професор

др ДРАГОЉУБ ШОБАЈИЋ, редовни професор у пензији